

Fastguide: medisch dossier met internationale allure

[inleiding] Het zichtbaar maken van de fysiotherapie, het af zijn van onfrisse discussies over te veel of te weinig behandelingen en het goed in kaart brengen van verschillende aandoeningen en het daarbij behorende ziekte- en herstelproces. Voor het Koninklijk Nederlands Genootschap Fysiotherapie (KNGF) waren dat circa vier jaar geleden de belangrijkste redenen om te gaan werken aan een elektronisch patiëntendossier (EPD), waarbij een aantal op wetenschappelijke onderbouwing gebaseerde richtlijnen als basis fungeerde. Onder aanvoering van de Universiteit Maastricht/Centre for Evidence Based Physiotherapy (UM/CEBP) resulteerde het in een open source-toepassing (Fastguide) dat inmiddels ook in het buitenland tot veel nieuwsgierige blikken én concrete belangstelling heeft geleid. *[/inleiding]*

Door Frits de Jong

Vandaag de dag vinden binnen de gezondheidszorg grote financiële en organisatorische verschuivingen plaats. Ook de fysiotherapie, met circa 20.000 beroepsbeoefenaars, wordt geconfronteerd met deze verschuivingen. "Toch zijn die verschuivingen niet de belangrijkste reden geweest om te kiezen voor Fastguide en voor het elektronisch patiëntendossier", zo zegt Rob de Bie, hoogleraar Fysiotherapie en verbonden aan de Capaciteitsgroep Epidemiologie van de Universiteit Maastricht. "De fysiotherapie bestrijkt een vrij breed terrein. Niet alleen wat betreft kwalen, maar ook zeker wat betreft behandeling. De combinatie kwaal - herstelbehandeling - mens is in ieder afzonderlijk geval anders. Er is geen standaard. Voor ons is dat reden geweest om na te denken over een elektronisch patiëntendossier, zodat we het aantal en de vormen van kwalen en herstelbehandelingen in kaart konden brengen. Iets dat voor die tijd niet of nauwelijks plaatsvond. Het opzetten van een elektronisch patiëntendossier heeft ook een wetenschappelijke achtergrond. Een goed beeld van een ziekte of een kwaal, en een goed oordeel daarover, kun je pas geven op het moment je een groot aantal eenzelfde gevallen onder ogen hebt gekregen. In de meeste gevallen zul je, als clinicus, die aantallen niet halen. Dit elektronisch dossier verzamelt gegevens van een groot aantal mensen, en daarmee beschik je wél over die informatie."

Richtlijnen

De ontwikkeling van het EPD is opgezet rondom de richtlijnen die binnen de fysiotherapie gangbaar zijn. "Toentertijd waren het er vijftien, nu zijn het twintig op wetenschappelijke onderbouwing gebaseerde richtlijnen die aan internationale standaarden voldoen. Dan moet je bijvoorbeeld denken aan COPD (chronische longaandoeningen), enkelletsels, Parkinson of patiënt tevredenheid. Deze richtlijnen bestrijken ongeveer 60 tot 65 procent van de fysiomarkt." Bij het opzetten van Fastguide (de oorspronkelijke naam Webmed was al in gebruik bij een Amerikaans bedrijf) is gebruik gemaakt van open source software. "Bewust", zo laat De Bie weten. "Een belangrijke reden waarom die keus is gemaakt, heeft te maken met het feit dat open source software de mogelijkheid biedt om gemakkelijk modulaire toepassingen te ontwikkelen en te integreren."

De stap naar open source software bracht de UM/CEBP, de partij die namens de KNGF het voortouw nam met betrekking tot het EPD, ook in contact met het programma OASE (Open Aanbod Software Expertise). "Wij werden door verschillende mensen geattendeerd op het programma dat wordt uitgevoerd door Syntens. Zij hebben in de afgelopen jaren onder meer gefungeerd als klankbord."

Brainbox ICT

Grootste probleem in het gehele traject vormde de vertaling van theorie naar praktijk. "Het programma van eisen was snel helder, maar voor de toenmalige softwarebouwer was het allemaal net een brug te ver", aldus De Bie. "De technische problemen, met name bij het overzetten van de geaggregeerde gegevens, waren zodanig dat besloten is om met een andere partij in zee te gaan. Dat werd Brainbox ICT uit Bergen op Zoom. Zij zijn in staat gebleken een systeem te ontwikkelen dat aan onze wensen voldoet. Daarnaast is het ook nog eens absoluut veilig. Met name dat laatste is in onze branche erg belangrijk, want je wilt natuurlijk niet dat de gegevens van je patiënten in handen komen van kwaadwillenden. Groot voordeel van Brainbox is dat zij programmeurs in dienst hebben die weten wat er speelt in de

gezondheidszorg in het algemeen en de fysiotherapie in het bijzonder. Dat is erg prettig om te ervaren."

Waldemar Hogerwaard is van het Brabantse ICT-bedrijf en ook hij ervaart de samenwerking met UM/CEBP als "prettig". Ondanks de problemen die zich hebben voorgedaan. "Voor een deel is dat terug te voeren op de erfenis van de vorige softwarebouwer. Maar er was meer. Met name het feit dat alle betrokkenen hun specifieke wensen en eisen hadden, hebben voor problemen gezorgd. Die wensen en eisen botsten vaak. Daarop hebben wij de regie meer naar ons toegetrokken waardoor de uiteindelijke beslissing wat wel en niet geïmplementeerd wordt, bij ons is komen te liggen. Die beslissing komt tot stand na brainstormsessies met vertegenwoordigers van het UM/CEBP. Ja, terugkijkend is het toch wel een prettige periode geweest. Wat mij vooral is bijgebleven is het enthousiasme en de waardering die door alle betrokkenen van UM/CEBP is en wordt uitgesproken."

Winstpunten

Het afgelopen jaar heeft het team rond Rob de Bie met name benut om een pilot te draaien, waarbij de ervaringen van de gebruikers centraal stonden. "We zijn met die pilot vooral actief geweest in de regio Heerlen, en de reacties van de gebruikers waren best wel positief. Er is veel opbouwende kritiek geweest en vanuit de gebruikersgroep is een groot aantal handige tips naar voren gebracht. Daarvan is een behoorlijk deel ook daadwerkelijk doorgevoerd. Ik denk dat dát toch een van de grootste winstpunten is van dit project. Het project is samen mét de gebruikers en de mensen van Brainbox ICT besproken en ontwikkeld. Vaak zie je bij dit soort projecten dat het van boven wordt opgelegd en dat gebruikers voor een voldongen feit staan. Dat werkt dus niet. Zeker niet in ons geval. Wat vooral werd gewaardeerd was de look en feel van het programma. Die is op iedere richtlijnenpagina hetzelfde, waarbij het less-is-more-principe is gehanteerd. Fastguide heeft ervoor gezorgd dat een medium is ontstaan waardoor collega's sneller met elkaar praten en overleggen. Het heeft als bijkomend voordeel dat ze daardoor sneller in kunnen springen op actuele situaties en nog dichterbij de patiënt komen te staan. Ze weten beter wat er speelt, en hoe ze daarop moeten reageren. Hun dossierkennis is, door gebruik te maken van, Fastguide sterk uitgebreid. Belangrijk winstpunt is dat ook de zorgverzekeraars beginnen te snappen dat we serieus met ons vak bezig zijn, en dat niet iedere kwaal eenzelfde behandeling kan ondergaan."

Libanon

Als Syntens-adviseur kan Robert Witmond niets anders doen dan tevreden terugkijken op de afgelopen periode. "Dit is écht een project met veel potentie, en een van de betere voorbeelden van hoe je ook met open source software een goed product in de markt kunt zetten. Wat mij betreft heeft het project zelfs internationale allure", aldus Witmond.

Vanuit Maastricht kan Rob de Bie de woorden van Witmond alleen maar onderschrijven. "Niet voor niets hebben diverse partijen vanuit het buitenland ons al benaderd. We doen soms of Nederland met het gebruik van het EPD ergens achteraan het peloton fietst, maar niets is minder waar. Ook al ís de beslissing over de invoering van een algemeen EPD in Nederland opnieuw uitgesteld. Er zijn nog niet echt veel landen waar een EPD wordt gebruikt, en zelfs in een land als de Verenigde Staten is het gebruik van faxberichten in dit soort situaties nog vrij standaard. Gelukkig lijkt daar nu enige verandering in te komen. Vanuit de Verenigde Staten is er veel belangstelling voor de richtlijn patiënt tevredenheid, partijen in België hebben belangstelling voor de COPD-richtlijn en ook in Duitsland en Zwitserland wordt nagedacht over het opstarten van een vergelijkbaar EPD. En we zijn, en dat mag je gerust opmerkelijk noemen, recent benaderd door de overkoepelende fysiotherapievereniging in Libanon. Kennelijk passen onze regels en richtlijnen zodanig in hun systeem dat zij serieus belangstelling hebben om een eigen versie van Fastguide op te zetten", zo zegt De Bie die tot slot nogmaals benadrukt dat een dergelijke invoering van een systeem alleen zinvol is als de achterban en het bestuur gemotiveerd is. "Ontwikkel het vooral sámen met de mensen!"

Relevante links

Website CEBP - www.cebp.nl/

Website Brainbox ICT - www.brainbox-ict.nl/

Website Syntens/OASE - www.syntens.nl/oase